

Черкаський державний
технологічний університет

Національний технічний університет
"Харківський політехнічний інститут"

Військова Академія Збройних Сил
Азербайджанської республіки

Університет технології і гуманітарних наук
(м. Бельсько-Бяла, Польща)

ДП «Південний державний проектно-конструкторський
та науково-дослідний інститут авіаційної промисловості»

ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ СЬОМОЇ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

13 – 15 листопада 2019 року

Том 3: секції 5 – 7

Черкаси – Харків – Баку – Бельсько-Бяла – 2019

ПОЛІТИКА НАТО У СФЕРІ КІБЕРНЕТИЧНОЇ ОБОРОНИ

Слюсар В.І.

Центральний науково-дослідний інститут озброєння та військової техніки
Збройних Сил України, Київ, Україна

В роботі наведено аналіз системи суб'єктів НАТО, що опікуються розвитком спроможностей у сфері кібернетичної оборони.

Метою доповіді є висвітлення результатів адаптації структури НАТО під вимоги кіберзахисту з окресленням відповідних ключових суб'єктів НАТО та розподілу повноважень між ними.

Кібероборона визначена у Статті 5 оновленої Угоди Ал'янсу в якості операційного домену. Політичним хабом у цій сфері, який, зокрема, забезпечує координацію зусиль між Євросоюзом та НАТО, є відділ нових викликів безпеці НАТО (NATO Emerging Security Challenges Division, ESCD). Крім того, створений у м. Монс (SHAPE) Центр з операцій у кіберпросторі (Cyber Space Operations Centre, CSOC) та Центр передового досвіду з питань кіберзахисту (Cyber CoE) в Естонії (м. Таллін) пропонують тренування у проведенні кібероперацій, аналізують результати відповідних навчань та обмін кращою практикою. Агенція NCIA забезпечує підтримку у надбанні спроможностей в межах процесу оборонного планування НАТО (NDPP) [1] та супроводжує впровадження кіберзахисту в тактичному обладнанні з метою забезпечення кібербезпеки тактичних мереж та підрозділів.

Окремим, не менш важливим напрямом є вирішення завдань стандартизації, особливо стосовно термінології, процедур експертизи загрозливих кібернетичних інцидентів, адаптації існуючих оперативних стандартів. Разом з тим, технічні стандарти у сфері кібернетичного захисту ще не прийняті, хоча NCIA та СЗВ спільно працюють над відповідною проблемою. Її вирішенню сприяє співробітництво для обміну найкращою практикою з країнами-партнерами, науковими колами та промисловістю, особливо у сфері застосування технологій штучного інтелекту для виявлення, ідентифікації та протидії кібернетичним загрозам.

Розгалужена сукупність організацій, задіяних у сфері кібероборони, на думку експертів НАТО, є важливим аспектом кіберзахисту й відповідає викликам часу. Відповідний досвід потребує вивчення та врахування на національному рівні, особливо у контексті створення цифрової держави.

Список літератури

1. Слюсар В.І., Кулагін К.К. Особливості процесу оборонного планування НАТО.// Наука і техніка Повітряних Сил Збройних Сил України.– 2019. - № 3(36). - С. 47 – 59.

Линник А.А.	113	Распутін Р.В.	102	Стрілець В.М.	72
Лисина О.Ю.	87	Рафальський Ю.І. ..	110	.....	74
Литвин О.А.	49	Рашкевич Н.В.	77	.....	75
Максимов А.В.	72	Римар Є.П.	100	.....	80
Малєєва Ю.А.	48	Руденко З.М.	33	.....	89
Марценяк О.П.	91	Руденко О.А.	33	Супруненко М.Ю. ..	38
Метельська Д.В.	29	Руденко О.Ю.	113	Табуненко В.О.	93
Мехед Б.В.	16	Руських Ю.О.	31	Тиртишніков О.І. ...	13
Мироненко К.С.	13	Сажин А.С.	78	Ткаченко В.Ф.	101
Миронова В.О.	113	Сальна Н.С.	40	.....	102
Миронюк Т.В.	100	Самойлик О.В.	57	.....	103
Міронова В.Л.	30	.....	58	.....	104
Міценко С.А.	54	.....	59	Третяков О.В.	73
.....	55	.....	60	Тристан А.В.	41
Молодичук І.С.	98	.....	61	Трофименко А. О. ..	109
Момот М.О.	49	Самсонов В.В.	23	Федін С.С.	14
Мороз Н.І.	56	Семко І. Б.	63	.....	29
Нестеренко С.В.	83	.....	62	Федюк І.Б.	82
Нечай Ю.О.	59	.....	64	Філімонов С.О.	105
Нікітін Д.С.	12	.....	65	Філіппенко І.В.	112
Оверко А.В.	113	.....	66	Хлівний В.В.	106
Овчаренко Я.В.	55	Серіков Я.О.	84	Чаплінський Ю.П. ..	20
Овчиннікова А.Ю. ..	74	Серікова К.С.	84	Чернецький Б.М.	88
Одарушенко О.Б.	5	Сисоєв І.К.	15	Черницька І.О.	114
Одарушенко О.М. ..	5	Сисоєнко А.А.	67	Чернуха А.М.	82
Олійник О.Л.	85	Сисоєнко С.В.	67	Чмуж Ю.М.	113
Орехов О.О.	88	Ситник О.О.	68	Чумаченко С.М.	19
Павлик Г.В.	114	.....	69	.....	21
Палкіна О.В.	60	Сілантьєва Ю.О.	32	Шабельник А.С.	113
Пархомчук О.В.	92	Сільвестров А.М.	23	Шамаєв Ю.П.	113
Першуга В.А.	87	Сінчак В.О.	113	Шевченко О.С.	80
Пивоварова Д.І.	37	Січкач А.А.	103	Шевченко Р.І.	79
Пирог М.В.	30	Слюсар В.І.	7	.....	80
Підлісна О.Р.	113	.....	8	.....	81
Пляцук Л.Д.	73	.....	9	Шепотин Є.В.	69
Подать Є.Є.	78	.....	10	Шумейко О.А.	28
Поліщук А.В.	61	Слюсарь І.І.	8	Щерба А.І.	70
Пономаренко Р.В. ..	73	.....	9	Щерба В.О.	70
Поночовний Ю.Л. ..	6	.....	10	Янковська Д.О.	39
Попель В.А.	19	Сокол Г.В.	11	Янковський О.А.	39
Поплавець С.І.	94	.....	12	Яцун М.О.	71
Прокопенко О.В.	79	Стецюк Є.І.	81	Ященко С.С.	105
Прохоренко О.М.	25	Сторчак В.В.	101		
Пустоваров В.В.	108	Стрілець В.В.	81		

ЗМІСТ

Том 1: секції 1 – 3

Том 2: секція 4

Том 3: секції 5 – 7

Секція 5	Методи швидкої та достовірної обробки даних в комп'ютерних системах та мережах.....	3
Секція 6	Цивільна безпека (інформаційна підтримка).....	72
Секція 7	Сучасні інформаційно-вимірювальні системи.....	95
Учасники конференції (секції 5 – 7)		116
Організації, які прийняли участь у конференції.....		118

Наукове видання

ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ

Тези доповідей
сьомої міжнародної науково-технічної конференції
13 – 15 листопада 2019 року
Том 3: секція 5 – 7

Відповідальний за випуск *В. М. Рудницький*
Технічний редактор *І. А. Лебедева*
Комп'ютерне складання та верстання *Н. Г. Кучук*

Підписано до друку 06.11.2019   Формат 60 × 84/16
Ум.-вид. арк. 7,5.   Тираж 200 пр.   Зам. 1108-19
Адреса оргкомітету: бульвар Шевченка 460, м. Черкаси, 18006, Україна
Черкаський державний технологічний університет

Віддруковано з готових оригінал-макетів у друкарні ФОП Петров В.В.
Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.
Запис № 2480000000106167 від 08.01.2009.

61144, м. Харків, вул. Гв. Широнінців, 79в, к. 137, тел. (057) 778-60-34
e-mail: bookfabrik@mail.ua